Broj 30 | Poštanski tekući račun. (Conto corrente con la posta) | U Trstu, 26. julija 1928. - God. VI. | Pojedini broj 25 cent. | God. VI.

„Istarska Riječ“ izlazi svakog četvrtka uveče. Dva puta mjesečno izdaje gospodarski prilog „Narodni Gospodar“. Pretplata za tuzemstvo iznaša 15·— lira na godinu, a za inozemstvo 25·— lira. Uredništvo i uprava lista: Trst (Trieste) - Piazza Oberdan 1/II.

ISTARSKA RIJEČ

Tjednik za pouku, gospodarstvo i politiku istarskog naroda.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“. — Narodna poslovica.

Oglasi stoje 8 lira za svaki centimetar visine u širini jednog stupca. Za višekratno uvrštenje daje se znatan popust. U malom oglasniku svaka riječ 40 cent. Dopisi se šalju uredništvu, a novac upravi. Nefrankirana se pisma ne primaju, a rukopisi se ne vraćaju.

Politički pregled

Sjednica ministarskog savjeta. — Dne 23. o. m. sastao se je pod predsjedanjem on. Mussolinija na sjednicu ministarski savjet. Po otvorenju sjednice on. Mussolini je najprije pozdravio nove ministre, a zatim je dao kratki referat o vanjskom i unutarnjem položaju Italije. Rekao je:

«U dobi od zadnje sjednice do danas **u vanjskom političkom položaju** zabilježeni su ovi dogodjaji: odstranjena je diplomatska napetost s Austrijom te su uspostavljeni normalni odnošaji izmedju obih država; potpisana je trgovačka pogodba s Madžarskom; Italija je dala svoj odgovor na Kelloggov predlog o miru; zaključen je i parafiran sporazum o Tangerskom pitanju; zaključen je dogovor s Perzijom; počela su pogadjanja s novom kitajskom vladom, koja ima svoje sjedište u Nankingu, jer je ukinila stari ugovor s Italijom.

Glede unutarnjeg položaja možemo kazati slijedeće: S porastom rada na polju pada sve više besposlenost. Evo brojeva, koji su uzeti iz posljednjeg mjesečnog buletina Centralnog statističkog zavoda, na temelju potpora, koje se plaćaju besposlenim radnicima i činovnicima. Ovi brojevi odgovaraju točno stvarnom stanju: koncem januara bilo je u Italiji 439.211 besposlenih; koncem februara 413.383; marta 411.785; aprila 356.795; koncem maja 306.629; koncem junija 247.021. — Broj radnika i činovnika, koji rade sniženi broj sati na dan, pao je od [illegible]6.327 koncem januara, na 30.296 koncem junija.

Ljetina se pokazuje dobra. Približnih podataka o žitnoj žetvi nije moguće još dobiti, dok se ne obavi vršidba takodjer i u gorovitim krajevima, to jest do konca augusta. Ipak izgleda, da će žetva znatno preći lanjsku.

Nikakav incidenat nije mutio javnog reda. Impozantne svečanosti, kojima su prisustvovale velike mase naroda, kao što je proslava pobjede u Bolcanu, prošle su bez i najmanjeg nereda.

U prošlim tjednima su talijansku javnost zanimali **polarni i oceanski avijatički podhvati.** Dok je veliki let Ferrarina i Del Prete-a podigao opravdani ponos naroda, sudbina je polarne ekspedicije ožalostila javnost. Prije nego se izreče konačni sud, treba počekati na svršetak drame. Nije moguće dakle reći drugo, nego protestirati protiv nečovječnih i protutalijanskih napadajima na one, koji su učestvovali u nesretnom podhvatu. — Ljudi, koji su prije polaska dobro znali da se upućuju na vrlo opasnu ekspediciju, pokazali su svoju hrabrost i svoju odlučnost, te zaslužuju opće poštovanje. Mnogi tendencijozni klevetnici podsjećaju na bezvrijedne dezertere za vrijeme rata, koji su u kavani na sigurnom brbljali, bez najmanjeg stida, o toku bojeva. Istom onda, kada se budu izvršili svi mogući pokusi za spas ostale skupine nastradalih, **provesti će se objektivna i normalna istraga o toku ekspedicije,** o akcijama za spašavanje i o svim fazama te tragedije, koja je zabrinula svijet. Ta normalna istraga vršiti će se, razumije se, u Italiji, a voditi će je talijanske ličnosti. Svaka i najmanja drugačija hipoteza je besmislena i uvredljiva, a kad bi je neko i postavio bila bi odmah odbijena. Dok treba naglasiti, da je bio talijanski avijatičar Maddalena taj, koji je prvi ušao u trag nastradalima, želi ministarski savjet, tumačeći jednodušno čuvstvo talijanskog naroda, da se zahvali svima onima, koji su se potrudili za spasavanje nastradalih, u prvom redu Rusima na Krasinu».

Predsjednik vlade on. Mussolini govori zatim o **programu, koji je izradjen za treću periodu fašističkih financija.** Smjernice financijalne politike za god. 1928.-29. kojih će se vlada strogo držati biti će slijedeće:

1.) Očuvanje stabilizacijske visine, kojoj se talijansko narodno gospodarstvo već prilagodilo;

2.) ne će biti nikakvih novih poreznih tereta, nego će se samo provesti borba protiv onih, koji izbjegavaju poreznim dužnostima i koji su najgori parasiti narodnog života;

3) nikakvog traženja zajama u inozemstvu sa strane države i javnih tjela, te će se strogo nadzirati inozemni zajmovi, koje budu uzimali i privatnici;

4) neće se raspisati nikakav novi unutarnji zajam, nego će se s raspoloživim sredstvima provadjati efektivna amortizacija konsolidiranog javnog duga;

5) izvesti će se konsolidacija izdataka na temelju poračuna;

6) budući se je zaključilo izvanredno poslovanje uvesti će se u svim državnim računarskim uredima novo knjigovodstvo, te najveća jasnost i jednostavnost, tako da bi lako mogao sve račune čitati i razumjeti svaki državljanin;

7) provesti će se strogo čuvanje štedioničkih uložaka i nezanimanje za gospodarska poduzeća, koja ne mogu živjeti.

To su smjernice, koje je novi ministar financija on. Mosconi u cjelosti prihvatio i po kojima će se ravnati njegov rad. — Iza izvještaja on. Mussolinija govorio je o državnim proračunima za 1927.-28., 28.-29., 29.-30. on. Mosconi.

Ministarski savjet je zatim prešao na raspravu o nekim drugim pitanjima, pa je tako došlo do zaključka o familijama s mnogo djece, o reformi pokrajina, te o novoj političkoj i upravnoj uredbi Libije. Odobren je nacrt, **kojim se izjednačuje zakon u novim pokrajinama.** Na anektirane krajeve će se protegnuti tal. civilni i trgovački zakonik, zakonik o civilnom postupanju te zakoni, koji se odnašaju na uredjenje suda, a takodjer i sve ustavne odredbe i svi pravilnici, koji su u savezu s navedenim zakonicima.

On. Mussolini o miru. — Pariški list «La Gazzette des Nations» objavljuje jedan izjavu, koju je on. Mussolini 8. julija vlastoručno napisao. Ta izjava glasi:

«Ove se godine slavi u Italiji X. godišnjica pobjede. Mislim, da postoji uz čuvstvo pravednog ponosa radi doprinesenih žrtava, jedno drugo ne manje duboko čuvstvo — želja za mirom.

Ko je proživio historijske ure primirja poslije četiri godine gigantskog rata, sjetiti će se, da je s lica i iz duše sviju odsjevalo veselje ne samo radi pobjede, nego i radi svršetka rata.

Ja, koji sam vidio i osjetio to, uzeo sam si zadaću da radim tako, da pobjeda i mir ostanu nerazdruživo spojeni za dugo vremena. Kad se je fašizam borio za vlast slijedio je isti cilj. Talijanski narod teško iskušan ratom i unutarnjim bojevima, koji su po ratu slijedili, osjeća potrebu, baš iz toga razloga, — mirnoga življenja s trajnim mirom te s plodnim i discipliniranim radom. Moja politika je bila i biti će uvijek prožeta tim osnovnim načelom.»

Izjave dra. Marinkovića o nettunskim konvencijama. — Beogradski listovi donašaju nekoje izjave, koje je dr. Marinković dao obzirom na ratifikaciju nettunskih konvencija. Dr. Marinković kaže: «Više puta ja sam već najodlučnije demantirao tvrdnje, da sam predložio ratifikaciju nettunskih konvencija na zahtjev bilo koga. Toga nije zahtjevala od nas nijedna tudja vlada, a još manje pak kakav bankir. Radi toga je razumljivo, da se Italija ili Engleska ne bi protivile kad bi se ratifikacija tih konvencija odgodila. Onome, što nije bilo zahtjevano, ne mogu se niti protiviti, kad bi se odgodilo.» Dalje kaže dr. Marinković: «Vjerujem, da rimska vlada ne bi stvarala nikakvog pitanja, kad bi se ratifikacija odgodila.» Osim toga kaže dr. Marinković, da produženje roka dospjetka rimskog pakta, koji dospjeva 27. o. m., nema s pitanjem ratifikacije nettunskih konvencija nikakve veze.

Rok rimskog pakta talijansko-jugoslovenskog prijateljstva biti će produžen? Na temelju novinskih vijesti razabralo se, da je jugosl. vlada zaključila predložiti rimskoj vladi neka bi se rok dospjetka talijansko-jugoslovenskog prijateljskog ugovora, koji istječe 27. o. mj., opet produžio. Novine kažu, da će talijanska vlada to po svoj prilici prihvatiti.

Talijanski optanti u Dalmaciji. — Pred nekoliko su dana državni uredi u Dalmaciji dobili nalog, da se u saobraćaju s talijanskim državljanima moraju služiti isključivo talijanskim jezikom. U nekojim se krugovima smatra to kao neko tajno izvadjanje nettunskih konvencija, još prije nego ih je narodna skupština ratificirala.

Izjave Jovana Jovanovića o nettunskim konvencijama. — Beogradski dopisnik milanskog lista «Corriere della Sera» posjetio je pred par dana vodju jugoslovenskih zemljoradnika Jovana Jovanovića. Jovanović mu je dao nekoje zanimive izjave o nettunskim konvencijama. Izmedju ostaloga on je rekao: «Po ujedinjenju Italije talijanski su rodoljubi rekli: Italija je stvorena. Sada treba stvoriti Talijane! — Nešto sličnoga mogu kazati i za Jugoslaviju. Mi smo ujedinjeni već 10 godina. Uza sve to, kriza, koju vlada danas proživljava nije posljednja. — Što se pak tiče nettunskih konvencija, one se po mojem mišljenju ne smiju ratificirati. Većina naroda ih smatra škodljivima, jer ugrožavaju dalmatinsku industriju i prometna sredstva. Govori se: potpisali ste ih, zato morate vaš potpis i poštovati. Dobro! Ali je Italija, koja je potpisala rimski pakt s Jugoslavijom, potpisala takodjer i dvije savezne pogodbe s Albanijom, koje su pogodbe našoj državi protivne.» Jovanović tvrdi, da netunske konvencije nemaju više one vrijednosti, koju su imale onda, kad su bile sklopljene, jer je poslije toga potpisana izmedju Italije i Albanije tiranska pogodba, koja je protivna rimskom paktu. Italija je osim toga potpisala pogodbu s Madžarskom, te se je izrazila skoro za reviziju trianonskog ugovora o miru. Za Italiju će imati nettunske konvencije, ako se potpišu, istu vrijednost, kao sve ono što je prisiljeno, a to vrijedi isto i za ugovor o prijateljstvu. — «Corriere della Sera» kaže, da ove izjave Jovana Jovanovića dokazuju, kako je nepopustljivo stajalište jugoslovenskih opozicijonalaca u pogledu nettunskih konvencija i naprama Italiji.

Pitanje Tangera riješeno. — Tangersko pitanje je napokon riješeno. Rimski listovi to bilježe sa zadovoljstvom, jer su Italiji bile priznate sve pravice, koje je ona tražila u medjunarodnoj upravi Tangera. Time je ukinuto jedno od glavnih spornih pitanja izmedju Italije i Francuske u Sjevernoj Africi. — Dok je došlo do sporazuma bilo je potrebno 30 sjednica. Na 10 sjednica raspravljalo se je samo o talijanskim predlozima. — Zaključeno je, da će Italija imati u upravi Tangera jednog svog upravitelja, kojemu će biti povjerena sudbena služba. Nadalje će imati jednog sudca i jednog zapisničara kod mješovitog suda. Talijanskom konzulatu biti će dodjeljen jedan časnik, koji će nadzirati izvadjanje razoružanja zone. Talijanske ratne ladje će zajedno s francuskim nadzirati tangersku obalu, da preprječe krijumčarenje. Konačno su talijanskim radnicima i kapitalistima u Tangeru osigurana ista prava kao i radnicima i kapitalistima drugih država, koje sudjeluju u upravi Tangera.

Jugoslovenski izvoz u Italiju. — U mjesecu maju Jugoslavija je najviše izvezla u Italiju, a zatim u Madžarsku, Njemačku, Austriju, Švicarsku, Čehoslovačku itd. U Italiju je izvezla najviše drva, blaga, mesa i raznih zemaljskih proizvoda.

Konfinacija. — Pokrajinska komisija u Cuneo je odsudila na 2 godine konfinacije jednu učiteljicu zbog protunacionalne mržnje.

Preveliki izdatci za spomenike palim vojnicima. — Tajnik fašističke stranke on. Turati rasposlao je svim pokrajinskim tajnicima okružnicu, kojom ih poziva neka paze, da se ne bi trošilo prevelike svote za dragocjene spomenike palim vojnicima. Okružnica kaže, da je na grobove vojnika dovoljno postaviti spomen-kamen, u koji se uklešu imena vojnika. Novac, koji je namjenjen za spomenike, neka se upotrebi u socijalne i korisne svrhe.

Direktna željeznička veza Rim-Carigrad. — Kako javljaju iz Turske jedna je skupina talijanskih i engleskih financijera predložila turskoj vladi nacrt za izgradnju željezničke pruge, koja bi imala vezati Rim direktno s Carigradom. Željeznica bi išla preko Soluna.

Mali talijansko-kineski incidenat. — Na sudu u kineskom gradu Šangaju dogodio se je dne 20. o. mj. jedan medjunarodni incidenat. — Zastupnik talijanskog konzulata je morao nastupiti zajedno s jednim kineskim sudcem u dvjema raspravama. Kad je došao na sud, kazaše mu, da je ukinut talijansko-kineski ugovor o prijateljstvu, po kojemu je on imao pravo da nastupa na sudu, i da za njega više na sudu nema mjesta. — Zastupnik talijanskog konzulata je otišao izjavivši, da će se vratiti sutra, a ako ga ne puste u sud, da će zabraniti proces.

Čehoslovački ministar financija demisionirao. — Dr. Engliš, ministar financija Čehoslovačke predao je pred par dana ostavku. Do te demisije je došlo zato, jer je dr. Engliš bio u nesuglasju s čehoslovačkom agrarnom strankom.

Nova jugoslovensko-austrijska pogodba. — U Beču je pred nekoliko dana zaključena i potpisana nova trgovačka pogodba izmedju Jugoslavije i Austrije. Po toj pogodbi Jugoslavija dobiva od Austrije razne pogodnosti.

Egipatski parlamenat raspušten za doba od 3 godine. — Povodom novijih političkih prilika u Egiptu kralj Fuad je raspustio za 3 godine egipatski parlamenat i senat. Od sada unapred riješevati će sva pitanja vlada dogovorno s kraljem. Ukinuti će se sloboda štampe. Promjeniti će se izborni zakon, a i ustav će biti promjenjen.

Revolucija u Portugalu. — Dne 20. o. m. buknula je u Portugalu jedna nova revolucija. Ustaše su imali mnogo pristaša po mnogim mjestima u državi, a takodjer i u glavnom gradu Lizabonu. Digli su se, da preuzmu vlast u svoje ruke. No nisu uspjeli. Vlada je proglasila opsadno stanje, te je ugušila revoluciju u prvom začetku. Vodje revolucije su pohapšeni.

Čehoslovačka i Poljska primaju Kelloggov predlog o miru. — Novine pišu mnogo o tome, da Čehoslovačka i Poljska kane prihvatiti i potpisati Kelloggov predlog za pogodbu protiv rata. O prihvaćaju toga predloga raspravljale su već i jedna i druga vlada.

Republika ili monarhija Poljska? — Poljska proživljuje borbu izmedju republikanskih i monarhističkih tendencija, naravno zasada samo u štampi. List «Slowo», koji izlazi u Vilni, vidi izlazak iz sadašnjih unutrašnjo-političkih poteškoća samo u stvaranju jedne monarhije, i otvoreno veli, da bi prvi poljski kralj mogao biti maršal Pilsudski, koji bi time dobio nekakvu ustavnu zadovoljštinu za njegov istaknuti i odlučujući položaj u državi. Za monarhiju je dosta brojna konzervativna veleposjednička grupa u vladinom bloku.

Ali ideja monarhije ima u vladinom bloku i mnogo protivnika. Već je drugi dio konzervativne grupe (krakovski intelektualci) protiv monarhije. Tim prije su protiv monarhije demokratski

elementi vladina bloka, na primjer legijonari. — Pitanjem monarhije ili republike bave se za sada samo političari i novine, a izgleda da narod u tom nema nikakvog utjecaja i da je sasma ravnodušan hoće li Poljska ostati republika ili postati monarhija.

Borbe u Južnoj Srbiji. — U selu Melaja, srez štavički, došlo je do krvave borbe izmedju razbojničke kačačke bande Feriza Salkovića i žandarmerijskog potjernog odjeljenja. Kad je patrola došla na jedan izvor kod sela, bila je iz zasjede obasuta od kačaka puščanom paljbom. Svi su izginuli osim podnarednika Antuna Jagodinovića, koji je teško ranjen i jedva će ostati na životu. Ubijena su četiri žandara i tri gradjana. Ovaj je dogadjaj izazvao veliko uzbudjenje u Novom Pazaru. Komandant cjelokupne žandarmerije general Tomić je došao lično na teren da vodi borbu protiv kačaka. Izginuli žandarmi i gradjani su svečano sahranjeni. Žandarmerija misli, da družina Feriza Salkovića ima više od deset naoružanih Arnauta. Drži se, da će žandarmerija, koja je dobila pojačanje iz [illegible] i žica, uhvatiti kačake.

Francuski list o položaju na Balkanu i u Jugoslaviji. — Pariški list «Echo de Paris» ističe, koliko je već krvavih nasilja probujalo na Balkanu. S umorstvom Protogerova i s atentatom protiv šefa sigurnosti u Jugoslaviji stupa opet makedonska revolucijonarna organizacija na pozornicu. List prikazuje krvavu povijest te organizacije i naglašuje, kako je Protogerov u posljednje vrijeme preporučivao, da se prestane sa atentatima i nemirima u Južnoj Srbiji. Protogerov je kanio da se povuče u tudjinu ali je u posljednji čas promijenio svoju odluku i to mu je bila smrt. Da pokažu, da tim gubitkom makedonska revolucionarna organizacija nije izgubila ništa od odlučnosti i snage i da je ništa ne smeta, što je zatvorena granica prema Bugarskoj, organizacija je poslala u Beograd čovjeka, da ubije Lazića, šefa policije, koji je u ime Jugoslavije držao red u prisajedinjenim krajevima. Dosta je čitati macedonski list, koji izlazi u Ženevi, da se vidi, kako su dogadjaji protiv hrvatskih zastupnika od 20. lipnja izazvali neopravdana očekivanja u redovima komiteta. Makedonski revolucionarci su sebi umišljali, da se trojedna jugoslovenska kraljevina cijepa i raspada, i zato su udvostručili svoje napore. Zaboravili su, da kralj nastoji da nadje vladu van stranaka i da je kraljevstvo jugoslovensko prošlo kroz teško doba, te će asimilirati i pučanstvo u Makedoniji. Taj bi posao bio možda već i dovršen, da nema neprijateljstva susjednih država, koji iz bliza i iz daleka hrane žarište nezadovoljstva. Svi oni, koji hrane te misli mržnje i upiru oči neprijateljski put Beograda, svi su ti neprijatelji mira u Evropi.

Opadanje pučanstva. — Ovih je dana «Secolo» pisao da opadanje u sadašnje teško doba ne smije tvoriti velikih briga, jer će manja količina biti nadoknadjena boljom kakvoćom t. j. tako bude manje rodjenih oni će u dovoljnoj mjeri razvijenim mekanizmom vršiti posao, koji vrše sada više njih. Na «Secolovo» pisanje odgovara u subotu «Il Popolo d'Italia», koji historijskim primjerima dokazuje, kako je padanje brojnog stanja pučanstva prvi korak propadanja naroda. Navadja primjer Babilona, Egipta, Tebe, Grčke i Rima. A nije ni istina da rjedja radjanja daju bolji porod. Nasuprot je dokazano, da su prvorodjenci redovito slabiji, a ni u duševnom pogledu ne nose prvenstvo. Kakogod se razvila mehanika, uvijek će trebati ljudi, koji će stvarati strojeve i njima upravljati. Ako se postepeno ide na niže doći će do toga, da ne će biti dovoljno ljudi ni za strojeve. Svi se narodi bore proti opadanju stanovništva, jer znadu da je u tome njihova opasnost. Nikakvi socijalni razlozi ne mogu govoriti u prilog pogriješnom mišljenju, da će kakvoća nadomjestiti količinu. Treba imati na umu groznu činjenicu da u gornjoj Italiji ima godišnje više grobova nego koljevka. Radi toga mora prodrijeti u narod jedino pravilno stanovište, koje je vlada zauzela u demografskom pogledu, a koje je ispoljeno u izrazima: što više rodjenja, što manje smrtnosti.

Kellog dolazi u Pariz. — Državni sekretar (t. j. ministar) za vanjske poslove Sjedinjenih država Sjeverne Amerike dolazi koncem augusta u Pariz, gdje će biti potpisan ugovor proti ratu sa strane svih onih država koje su pristale na Kellogov predlog. Osim u zadnjem broju I. R. pomenutih država, javile su svoje pristajanje za Kellogov predlog Japan, Čehoslovačka i Poljska.

Politički sastanak u Karlovim Varima. Veliku pozornost je u evropskim političkim krugovima pobudila vijest, da će njemački ministar inostranih djela Stresemann doći ove sedmice na liječenje u Karlove Vari i da će u to doba biti tamo i predsjednik Čehoslovačke Masaryk, čehoslovački ministar inostranih djela Beneš, rumunjski ministar inostranih djela Titulescu i austrijski ministar u [illegible] Marek, koji se svi tamo nalaze na [illegible]valištu. Službeno se kaže, da će ministar Stresemann posjetiti svakako predsjednika republike, a da nije isključivo da se sastane i sa svojim drugovima iz Praga i Bukaresta, ali da sastanci ne će imati nikakvi politički značaj. Javnost pak smatra da će se tom prilikom raspravljati o takozvanom Anschlussu t. j. pripojenju Austrije Njemačkoj i o držanju Njemačke prama Maloj Antanti. Otsutnost jugoslovenske političke ličnosti tumači se ministarskom krizom u Jugoslaviji. Zapaža se da Čehoslovačka i Rumunjska [illegible] življe političku i diplomatsku djelatnost da se približe Njemačkoj, jer vide, da postaje Njemačka sve izrazitija sila u evropskoj politici.

Ubistvo meksikanskog predsjednika republike. — U San Angelu, kraj glavnog grada Meksika, za vrijeme banketa priredjenog 17. o. m. u počast novoizabranog predsjednika republike Alvara Obregona, nasljednika predsjednika Callesa, približio se u 2 sata poslije podne Obregonu neki Escapulario, ispalio na Obregona 5 hitaca i na mjestu ga ubio. Atentator je član jedne revolucijonarne organizacije i kako izgleda osvetio se Obregonu za dosadašnje njegovo krvavo gušenje meksikanskih revolucija. U Meksiku je nastalo užasno zaprepaštenje, i na strateška mjesta oko grada izašle su po naredbi dosadanjeg predsjednika Callesa, Obregonovog prijatelja, vojničke trupe, da čuvaju red u slučaju, ako je taj atentat signal za revoluciju.

Vijest se po cijeloj republici proširila munjevitom brzinom, premda je dogadjaj čuvan nekoliko sati u potpunoj tajni. Saobraćaj je obustavljen a svi su javni lokali zatvoreni. Atentator se približio Obregonu na taj način, da se legitimirao kao karikaturista, koji želi da za novine izradi karikaturu novoizabranog predsjednika. Nakon atentata atentator je napšen i stavljen u tamnicu. Kod hapšenja je ranjen. Uzbudjenje je u zemlji ogromno. Cenzura je vrlo oštra. Doznaje se da je Obregon nakon izbora za predsjednika republike dao izjavu da će nastaviti Callesovu energičnu politiku prema crkvi i katoličkim svećenicima. U jednom dijelu javnosti vlada mišljenje da je atentat zbog toga i izvršen, da on dolazi iz krugova katoličkog klera, ali u drugom dijelu javnosti pripisuju se atentatu drugi razlozi, pošto je atentator član jedne tajne organizacije. Ubijeni novoizabrani predsjednik republike bio je na izborima jedini kandidat pošto su njegovi protivnici na izborima, Gomes i Serano, ubijeni za vrijeme nedavnog gradjanskog rata. On je izabran 1. jula o. g., a predsjedničko mjesto trebao je da nastupi 1. decembra.

Kriza jugoslovenske vlade. — Nadali smo se, da će u ove dane ta kriza biti stalno riješena, ali izgleda da se je stanje opet pogoršalo, jer je general Hadžić vratio kralju mandat za sastav nove neutralne činovničke vlade. On se naime nije nikako mogao nagoditi s osobama, koje su morale ući u novu vladu. Ministarski kandidati su zahtjevali od gen. Hadžića jamstvo, da će centralna vlada provesti izbore. Hadžić nije toga mogao jamčiti, a kandidati nisu htjeli da stvaraju vladu. Hadžić je naime držao, da bi neutralna vlada bila preslaba da obavi izbore. — Iza kako se je kralj Aleksandar porazgovorio s vodjama svih parlamentarnih skupina predao je mandat za sastav vlade dosadanjem ministru unutarnjih poslova i vodji slovenskih klerikalaca dr. Korošcu. — Beogradske novine pišu, da će Korošec sastaviti jednu poslovnu vladu.

Domaće novosti

Za otpuštene učitelje. — U prošlom broju našeg lista javili smo, da je izišao u službenom listu zakon, kojim se odredjuju pravice onim učiteljima, koji su bili otpušteni iz službe radi nedovoljnog poznavanja talijanskog jezika, a također i onim učiteljima koji bi s istoga razloga i u buduće bili otpušteni, a nemaju dovoljno godina službe za penziju. Oni imaju pravo na povlastice, koje sadržaje 27. čl. kr. dekreta od 17. augusta 1926. br. 1500.

Taj se član zakona [illegible] odnosi na one učitelje, koji su bili otpušteni na temelju zakona od 24. decembra 1925, br. 2300, radi manifestacija, koje su izvršili u školi ili izvan nje, i jer ne daju jamstva za vršenje svoje dužnosti ili su protivni s općim političkim smjernicama vlade. Ovi otpušteni učitelji u momentu otpusta imaju pravo na penziju, ako imaju najmanje 15 godina službe. Ako nemaju 15 godina službe onda imaju pravo na jednokratnu odštetu, koja iznosi toliko mjesečnih plaća, koliko su godina služili. Odšteta se likvidira na način, koji je propisan za učitelje, koji imaju od 10 do 25 godina službe i koji su bili zbog kakve osude otpušteni. Penzija se likvidira na način, koji je propisan za učitelje, koji imaju od 25 - 40 godina službe i koji su morali pustiti službu iz drugih, a ne iz običnih razloga, kao što je nemoć, starost od 60 godina itd. Ako otpušteni učitelj ima 25 godina službe ima pravicu na penziju, koja ne može biti manja od 2500 lira godišnje.

Te odredbe vrijede sada i za učitelje, koji su bili otpušteni radi nedovoljnog poznavanja talijanskog jezika. Likvidacija odštete i penzije izvršit će im se na temelju plaće, koju su imali 1. julija 1924. Penzija im pripada od onoga dana napred, kad su efektivno prestali službovati.

Premješteni didaktički ravnatelji. Ministarstvo prosvjete je u mnogočem preuredilo školske oblasti u pojedinim pokrajinama, pa su tako i u Julijskoj Krajini nastale neke promjene. Povodom tih promjena provedena su i neka premještenja. Premješteni su s 1. septembra 1928. didaktički ravnatelji: Maurilio Ottochian iz okružja Pazii u okružje Faedis; Car[illegible] Saftich iz okružja Izola u okružje P[illegible]zin; Colusti Modesto iz okružja Felet[illegible] Umberto u Remanzacco; Anton Craizer iz Vodnjana u Casarsa de[illegible] Delizia; Oreste Gardini iz Meduna Traversio; Olivo Gorlato iz Labina Vodnjan; Alfredo Lazzarini iz Palmanove u Rivignano; Bruno Rigo iz [illegible]zeta u Ampezzo; Giorgio Rosso iz P[illegible]zuola u Sežanu; Virgilio Virgulin Romansa u Palmanovu; Ottorino [illegible]sintin iz Remanzacco u Postojnu; Ermes Zumino iz Sedegliana u Ge[illegible]nu; Anton Marčelja iz Plomina u [illegible]siano di Pordenone; Pietro Bensa Postojne u Latisanu; Giuseppe Cai[illegible]ris iz Solkana u Vipavu.

Premještenje učitelja u Julijskoj Krajini. — Glavno ravnateljstvo pučke škole u ministarstvu prosvjete je već izradilo popis svih onih učitelja u Julijskoj Krajini, koji će s novom školskom godinom biti premješteni. Taj je popis predložen ministru na potpis, a onda će biti objavljen.

Zajam tršćanskoj općini. — Dne [illegible] o. mj. posjetili su on. Mussolinija tršćanski podeštat senator Pitacco i [illegible]stički pokrajinski tajnik Cobolli-Gigli. Oni su predsjednika vlade informirali o sporazumu, koji je postignut glede zajma od 60 milijuna lira za tršćansku općinu. Taj zajam će kriti tršćanski financijski zavodi i Nacionalni osiguravajući zavod. Zajam će se upotrebiti za gradnju vodovoda i za neke druge [illegible] radove. On. Mussolini se je s njima zadržao u razgovoru, te se je zanimao za život u Trstu i pokrajini.

Za pošumljenje Julijske Krajine. — Dne 21. sastao se je u Rimu odbor za proučavanje gospodarskih pitanja. Raspravljao je o [illegible] Julijske Krajine. Odbor je izrazio mišljenje da je pošumljivanje vrlo potrebno i da vlada treba u tu svrhu pridonijeti izvanredna sredstva. U tom bi imao sudjelovati i Nacionalni Kreditni zavod za pošumljivanje Triju Venecija.

Kaucije putujućih prodavača i siromašnijih trgovaca. — Nacionalna konfederacija sindakata je upozorila ministarstvo za nacionalno gospodarstvo, da mnoge općine neće da predaju općinskim komisijama molbe za vraćanje trgovačkih kaucija, koje su uložili putujući prodavači i drugi siromašni trgovčići, koji su u prvom momentu platili tu kauciju, samo za da dobiju potrebnu trgovačku dozvolu. Mnogi od njih su se i zadužili, jer sami nisu imali novaca za kauciju. Kasnije su molili, da bi im se kaucije vratile, a molbe su temeljili svojim slabim gospodarskim stanjem. Ministar za narodno gospodarstvo rasposlao je dne 26. o. m. svim prefektima u kraljevini okružnicu, u kojoj naglasuje, da općine bezuvjetno moraju primiti svaku takvu molbu, i da je moraju proučiti jer nije pravedno da po zakonu odredjenih pogodnosti ne uživaju baš oni trgovci, koji su najsiromašniji i koji su se prvi pokorili zakonu.

Sniženje plaća željezničarima. Dne 17. o. m. vršio se je u ministarstvu korporacija sastanak, na kojem se zaključilo, da će se sniziti plaće svem željezničkom i tranvajskom osoblju

P O D L I S T A K

Izgubljeni

(Noć. Thompson otišao nekuda po oružje, što ga je Forb sakrio. Dora se povukla u kabinu i Barizon u svoju. Pošto je nekoliko sati spavao kao zaklan, prene se naglo i učini mu se, da je neko došao na brod. Izidje na palubu, a to se na nj survo nešto silno i svom se snagom omota oko njega.)

(Nastavak.)

Bila je to nekakva ogromna zmija.

Barizon se zgrozi: malo te nije kriknuo od boli. Što je čvršće mogao upro se o nekakvu gredu i rukom, što mu je srećom ostala slobodna, pokuša, da onu užasnu zmijurinu pograbi za grlo.

Ali njezini se koluti sve jače i jače savijahu oko njegova tijela. Kakav li su otpor moglo da pružaju čovječje prsi strahovitoj snazi one nemani? Ali se mladi časnik branio svom snagom, što mu je još ostala. Izmedju njega i one zmije razvila se jeziva borba, koja očevidno nije mogla dugo da potraje.

Mladić se još držao. Ali već ga je zmija tako žestoko stisla, da se osjećao izgubljenim. I vikao je sve dok nije napokon sasvim iscrpljen zašutio. Krv mu je izlazila iz ušiju i nosa. Osjećao je, da se približio konac, kad u taj mah nešto sjevnu, odjeknu hitac i njegov se suhi zvuk razliježe u noćnoj tišini.

Oči u one nemani, malo prije tako plamene i blistave, sad se najednom pomračiše, njezina snaga popusti, koluti joj se rasklopiše, i Barizon razabra kao kroz maglu, što mu se nadvila nad oči jedno mlado lice, bijelu opravu rasvjetljenu mjesečinom, pa samokres, što se u jednoj bijeloj ruci još pušio — i potom se i lik mlade djevojke i nebo i zmija — počeše da gube, da postaju sve nejasniji, neodredjeniji, dok u jedan mah ne iščezne sve kao u snu. Prvi put u svom životu Barizon klone na mjestu izgubivši svijest.

Kad otvori oči, razabra, da leži na palubi s glavom naslonjenom na Dorinom koljenu. Mladoj su djevojci navirale na oči suze i poput bisera ronile se na glavu mladoga časnika. Barizon još sav smućen, nije u prvi mah mogao da se razabere, tek je čuo svoju družicu gdje plačući moli:

— Oh, Bože! Bože! — vrati mi ga! Ne daj, da ga izgubim, Bože!

Osjećaj neke sulude radosti potrese tijelo mladoga časnika, ali u isti mah zaokupiše mu dušu sumorne misli i s tugom u srcu šaptaše i on:

— Ne još — ne još — dok ne...

Naposljetku on se ipak usudi, da pogleda mladoj djevojci nešto dublje u oči. Mjesec sipaše svoje bijelo svijetlo na onu lijepu sliku, i ona su dva mlada srca čitala jednome drugome duboko u dušu.

— Hvala Bogu! — usklikne Dora još sva u suzama. Hvala Bogu! što ste ipak ostali živi!

— To imam da zahvalim samo vama, reče Barizon sileći se da se nasmiješne. Uistini otkad sam živ još nisam vidio toliko odvažnosti.

— Molimo vas, reče Dora, ne govorimo o tome...

Barizon pokuša da se digne. Došlo mu je bilo, da je zagrli, ali neki osjećaj obzira i časti učini, te se u zadnji čas svlada. Možda ga djevojka zaista voli, ali ona je u ovaj mah bila potresena prejakim dojmovima, što ih je on morao da poštuje. Možda poslije... kad ona sasvim dodje k sebi, kad bude mogla, da mirno i trijezno sudi...

Tada mu se najednom prikaza u dušu spomen na njegovu odsudu — i sve njegove divne sanje rasplinuše se u jedan mah.

— Hvala vam, reče on, hvala vam od svega srca! Više ne mogu da vam kažem. Hvala vam!

To riječi kosnuše se duboko Dore.

— Vi ne izrazujete svu vašu misao, reče mu ona tiho i smeteno. Kad ste se polako vraćali k svijesti, šaptali ste nešto sasvim drugo... Pa i malo prije... neke su vam se sasvim drugačije riječi izmakle. Zašto šutite? Zašto? Ah — molim vas, govorite!

— Ja... ja... mucaše on u silnoj neprilici.

Djevojka preuze:

— Ja sam pak u vašim očima učitala baš ono, što vi hoćete meni da sakrijete. Govorite... Zaklinjem vas...

— Nisam dostojan — nisam...

— Tiho! — prekinu ga ona. Ni riječi više. Vi — da me niste dostojni! To ne može biti. Čovjek tako odvažan, nježan, gotov na svaku žrtvu — pa da bude ubojica jedne žene! Nikada! To nije istina. Meni dostaje vaše svjedočanstvo. Drugi mi svjedočanstva ne trebaju. A sada svršite... govorite!

— Ali ja ne mogu.

— Pa dobro! Kad ne ćete vi, govorit ću ja. Sinoć sam vam rekla, da nas dvoje nismo i ne možemo biti drugo nego dvoje znanaca, što ih je zbližio nekakav puki slučaj. Ja sam lagala. Jest — ja vas ljubim — ljubim vas iz sve duše iz svega srca.

— Doro!

— Wiliame!... Ljubavi moja — moj mužu!...

(Slijedi.)

kojemu nisu do sada bili sniženi dodatci na skupoću. Koliko će se plaće sniziti ima odrediti ministarstvo za korporacije.

Biskupski seminarij u Velikom Lošinju. — Pred nekoliko je dana u Velikom Lošinju svečano otvoren novi seminarij, kojeg je osnovao zadarski biskup. Tom je prigodom došlo u grad mnogo naroda sa svih strana. Prisustvovali su mnogi svećenici, pa tako i kršćanski, zadarski te riječki biskup. U seminariju će se odgajati novi svećenici, a i stari, koji su već nesposobni za rad, nalazit će u njem zaklonište.

Novi prefekturni komesar općine Roč. — Pred nekoliko je dana došao iz Vrsara u Roč Rag. Paolo Quarantotto. Njega je puljski prefekt imenovao komesarom ročke općine.

«Vez» za juli. — Ženski list «Vez» za juli izišao je pred nekoliko dana s vrlo lijepim i korisnim sadržajem. Preplatnicama u Italiji list je razaslan prošle sedmice.

Osudjen za uvredu kralja i vojničke uniforme. — Gorički sud je odsudio Antona Furlana, starog 32 godine, rodom iz Gradišča kod Vipave, na 2 godine, 5 mjeseci i 20 dana zatvora, te na 3700 lira globe. On se je 12. junija svadio nešto s jednim svojim susjedom. U svadju su se umješala četiri vojnika, koji su tamo bili na vježbama. Vojnici su htjeli posvadjene miriti. Ali Furlan je počeo na njih da viče. Optužba kaže, da mu je rekao: «Ja sam Slovenac, a ne Talijan», da je uvredio kralja, kraljicu i Italiju, te da im je pobacao kape na zemlju.

Novi gorički kvestor. — Novim goričkim kvestorom imenovan je pred nekoliko dana dr. Antonio Gorgoni.

Žetva u Jugoslaviji. — Kako se je predvidjalo u Jugoslaviji je ove godine žetva vrlo dobro uspjela. Može se punim pravom reći, da već mnogo godina rodni Srijem, Vojvodina i Banat nisu urodili kao ove godine. Seljaci su napunili hambare pšenicom i drugim žitima, koja su obilno urodila. Što je glavno žita su izvanredne kakvoće.

Talijanska ljuštionica riže na Sušaku. — Na Sušaku su se počele širiti vijesti, da su nadležni faktori u Beogradu izdali koncesiju talijanskom društvu «Risiera Italiana», da u Sušaku podigne ljuštionicu riže. Sušački trgovački privredni krugovi ne znaju još ništa o jednoj takovoj koncesiji, dok se u istinu radi o pokušaju spomenute talijanske tvrtke, da u vezi s nekim drugim tvrtkama i jednom zagrebačkom bankom, osnuje na Sušaku ljuštionicu riže. Ljuštionica bi se imala podići u bivšoj tvornici koža u Ružićevoj ulici.

Kubanski kozaci u Puli. — Do koji dan ima da stigne u Pulu glasoviti pjevački zbor Kubanskih Kozaka, koji su i lanjske godine s velikim uspjehom nastupali u Trstu, Gorici, Puli itd. Dolaze s velike turneje po svim većim evropskim gradovima, gdje su slavenskom pjesmom brali aplauze i slavu. Pjevati će u Politeama Rossetti. Neznamo kojeg dana.

Veliki požar na Sušaku. — Dne 21. o. m. buknuo je u skladištu celuloze sušačke papirnice Smidt i Meyner velik požar, koji se je u malo vremena raširio na sva skladišta izradjenog papira. Izgorene su 4 zgrade, uništena je velika količina celuloze i 30 vagona papira. Gasili su vatrogasci iz Sušaka i Rijeke. Tom je prilikom jedan radnik nastradao životom, a tri su vatrogasca ranjena. Računa se, da je požar nanio oko 10 milijuna dinara štete.

DOPISI

IZ RIJEKE.

Veteran pera i mača. — Što to pišu i klevetu Amerikanci, Švedi, Nijemci i toliki drugi? — Vrućina. One tri.

Znate li, o komo se danas na Rijeci najviše govori? O uredniku «Vedette», g. Mioli. Odmah ćete razabrati i zašto.

Kako je već i vama svima poznato, novine su velika pokora čovječanstva. Negdje ih zovu i «lažice», a to ime mnoge i zaslužuju. To su novine kao more, što sve vri od samih laži i izmišljotina, medju kojima se slučajna istina gubi, kao i kap vode u oceanu.

Kakve su novine, takvi su u većini i oni, što ih pišu. Ako su neke novine pametne, ozbiljne i trijezne, onda znajte, da je i onaj, što ih piše pametan, ozbiljan i trijezan. Ako su pak novine nepoštene, nevaljalo i šarlatansko onda znajte, da su i njihovi novinari nepošteni, nevaljali i šarlatani.

To se vidjelo i sada prigodom one ekspedicije na Sjeverni Pol, što ju je zamislio i do neke mjere i izveo poznati general Nobile. Ta je ekspedicija svršila žalosno, to svi znamo i priznajemo. Što se do sada zna, ona je već progutala dvije ljudske žrtve: čestitoga Pomelu i vrlo uvaženog švedskog učenjaka Malmgreena. Još se ništa ne zna za onu šestoricu, što ih je balon sa sobom odnio, a ne zna se ni za divnog Amundsena ni za petoricu njegovih drugova. I kao da to zlo nije već samo u sebi ogromno, eto ti i novinara, da svojim pisanjem razdražuju već ionako razdražene duhove da još većma ražaloste ionako već dosta iskušana i rasvijeljena srca.

Sada, pošto je neupsjeh tu, uzvitlale su mnoge američke, franceske, njemačke, osobito švedske i norveške novine užasnu prašinu. Svaka od njih hoće da kritikuje. Neke prigovaraju generalu Nobile, da nije sve predvidio, što je po njihovu mišljenju trebalo da se predvidi, neke se zgražaju, što se je on prvi spasao, a ostavio svoje drugove nasred opasnosti, a neizmjerne pustoši ledene, treći, da nije uradio sve, što bi bio morao da uradi za spas svojih drugova, četvrti mu spočitivaju, da mu izvještaji nisu bili uvijek točni, tako da su neki od njih i samoga Amundsena zaveli u bludnju, i tako redom.

Ali to još nije ništa prema objedama što ih neke osobito švedske i američke novine, iznose protiv one dvojice talijanskih časnika: Marianu i Zappiu, što su ih Rusi onako čudesno spasli. Njih okrivljuju, da su svoga trećega druga, švedskoga učenjaka Malmgreena, ostavili bolesna na ledu sama bez pomoći i hrane. Protiv ove teške osvade i klevete ustaju sve talijanske a i neke strane novine. U tim novinama stoji, da su Mariano i Zappi dobili od svoga generala Nobile jasne naloge, koji su oni morali da izvrše. Oni su naime morali da pokušaju sve, da što prije dodju u vezu s ostalim svijetom da zatraže pomoć za svoje unesrećene drugove. To je i razlog zbog koga nisu oni mogli ni smjeli da se dulje zadrže kod svoga na smrt bolesnog druga, već su bili primorani, da ga ostave i da podju naprijed.

Medjutim ta se neugodna polemika nije time završila. Uvrede i sumnjičenja padaju još uvijek i sa više strana tako da je g. Prvi ministar Mussolini izdao spašenima zapovijed, da ne smiju više ništa pripovijedati o svome putovanju u ledenim onim krajevima.

Čini se, da su se o toj ekspediciji, a osobito o generalu Nobilu, najuvrednije izrazile franceske novine «Le Matin». Na tu uvredu javila su se dva redaktora rimskog lista «Impero» i vratila «Matinu» žao za sramotu, pače oni se izraziše, da su spremni i pobiti se s novinarima spomenutih franceskih novina. Njima su se pridružili i razni drugi novinari koji traže da im Francezi za nanesenu uvredu dadu zadovoljštinu i to na taj način, da se i franceske i s talijanske strane prijavi jednaki broj novinara, koji će se u isto vrijeme tući četa protiv čete. Što će franceski novinari na ovaj izazov talijanskih novinara, to se još u ovaj čas ne zna, ali je na Rijeci pobudila upravo kolosalnu senzaciju i nemalo udivljenje vijest, što su je mnoge novine donijele, naime, da je i naš Miceli gotov da se pridruži svojim talijanskim kolegama i da se pobije s Francuzima. Pod odnosnom izjavom potpisao se Miceli kao «veteran pera i mača».

A sada idimo, da vidimo, što će iz svega toga da izidje.

Dok ovo pismo stigne u Trst nadam se, da će dragi Bog nakvasiti ovu dolinu osušenih suza blagonosnim dažđom. Učeni ljudi tvrde, da su i ovoj strašnoj vrućini krive mrlje, kojih da je prepuno sunce. Moja stara tetka Jerolima tvrdi pak, da su ovome zlu krive neke druge «mače», i to one, što ih današnje čovječanstvo nosi na svojim pokvarenim srcima. Ona mi je i juče rekla:

— Dokle budu zenske hodilo ovako obucene i dokle budu pokazevalo sve ono, ca pokazuju, nikada viso sreće na svete — nikada vise! Ciću zenskeh jedanput je već prisla Sodoma i Gomora na svet. I jos će. Aj oće!

Cijeli je svijet složan u tome, da muhe prouzročuju čovječanstvu veliko zlo, pa može li biti nešto prirodnije negoli da se svi narodi ujedine, pa da složno udare na muhe još nikada ne vidjenom silom i snagom? Pa što vidimo? Vidimo, da mjesto na muhe, pucaju ljudi jedan na drugoga, kaošto nam to svjedoče razni atentati, osobito onaj u Meksiku, gdje je neki oficir umorio predsjednika meksikanske republike u vrijeme velikog objeda, što je bio priredjen u čast ubijenoga.

Ne sjećam se, da li sam vam već javio, da je Nino Host Venturi već preuzeo svoju novu predsjedničku službu u magazinima generalnima. Ima i još jedna druga vijest, koja je u gradu razbudila veliko zanimanje. Radi se naime o Eduardu Susmelu. Mnogi rodjeni Riječani ne mogu još nikako da shvate, što je i tko je Susmel. Prije nekoliko vremena držalo se, da će tom ženijalnom čovjeku biti povjerena neka viša služba — govorilo se čak, da će postati «Kurforsteer» u Opatiji, pa načelnik u Voloskom, dok nije naposljetku postao prokuratorom i generalnim administratorom Njegove Serenissime Visosti Hermana von Schönburg Waldenburg, kneza Svetoga rimskoga carstva, Gospodara Snežnika itd.

…svojoj brzojavnoj čestitci govori …unzio Susmelu — ti, što bog i bogme …alena stvar.

…tri: Juče stane pred Mićelina neki …ac pa će mu:

…Čujte, imate li vi kuraže?

…ti Fijumanca poslije svega onoga, …vidio i doživio, dali ima kuraže, to …ova uvreda.

…Ća? Vi me pitate, ako imam kuraja? …ovega?

Zbilja? veselo će stranac. Vi imate kuraže? E pa ako je tako, a vi mi posudite dvadeset lira.

Oprostite, odgovori Mićelim, ma toliko kuraja ja još nimam...

…druga: Na stanici Sv. Petra našla se …putnika. Jedan reče: Drugome:

Putujete li u kakvom poslu ili za za…?

Za zabavu, odgovori drugi.

…ja. Oh ja sam upravo sretan, kad …da izadjem iz onoga moga gnijezda. …u svijetu je sve ljepše: i ljudi i dru…sve. Čovjek se upravo osjeća sretan, …e nadje daleko, vani, u svijetu...

…tako je i kod mene. Ja se u svom gra… mogu više da vidim. Drugdje je sve …nije, milije, nježnije, toplije, sladje, …i pivo i žene — sve. A otkle ste vi, …line?

Ja sam iz Trsta, pa idem na Rijeku.

Ja sam iz Rijeke pa idem u Trst. S…!

…postljednja: On i ona, mladi kao …ce, upravo se vratili s bračnog puto… On, mali čovječič, stare škole, a ona, …lica sasvim nove, ultramoderne, t. j. …ve škole.

…to se on napio iz njenih usana kar… i raznih drugih gjakonija, šapne joj …što smeten osmijeh:

Milo mi moje zlato! Sa kaputa ispalo …ce: molim te — sašij mi ga!

…što će ona onim svojim dragim, na…čajnim glasićem:

Oh, mužiću dragi, kako žalim, što ti …mogu da učinim. Znaš: mama mi …je poslala moju mašinu za šivanje.

Rekac.

IZ BUZEŠTINE.

…zeška Mljekarna i njezina redovita glavna skupština.

…se ovo dogadja? Bili smo sa strane …pozvani na redovitu glavnu skupštinu …iste, koja se imala držati u nedjelju dne 15. o. mjeseca, a nije se držala. — Zašto? Uputili smo se, kako u pozivu rečeno u Buzet, gdje se je ista imala držati, a tekar putem smo doznali, da je prenešena za 29. julija, ali nijesmo doznali zašto? Znamo takodjer, da bi se, po pravilima i zakonu morala bila obdržavati redovita glavna skupština, do konca mj. junija. Mi se pitamo, zašto se nije držala, kako je u pravilima predvidjeno i zakonom propisano? Znati moraju ona gospoda, koja kod ove zadruge vedre i oblače, da smo mi došli dva — tri sata pješice, i to po ovoj upravo užasnoj toplini, koja pali, da čujemo kako ta naša zadruga djeluje i napreduje, ali ostali smo razočarani i dugim nosom. Mi se opet pitamo, što se tu radi, kako se radi i tko je svemu tomu kriv? Mi smo radi toga vrlo zabrinuti, što će biti sa ovom našom zadrugom, ako tako dalje ide.

Naša je dužnost, da upozorimo sve kompetentne i odgovorne faktore, da se za stvar zauzmu i pozovu na odgovornost eventualne krivce, za sve gori navedeno!

Ovom prigodom hoćemo da spomenemo i to, da je mlijeko osim ugljena jedini prihod, što ga mi Ćići imamo. Ako ta zadruga sutra nestane, kamo ćemo mi sa naših 4—5 hl. mlijeka, kojega danas dajemo u tu zadrugu. Ako ga kod kuće potrošimo, od kuda ćemo uzeti novac, da platimo porez i nabavimo potrebne gospodarske stvari. Malo je to, što nam donaša prodaja mlijeka, jer je vrlo po niskoj cijeni ali ipak je za kraj svojih 200—270. L dnevno; a to je približno svojih 100.000.— L i više na godinu. Za naš i onako vrlo siromašan kraj nije to malenkost, kako bi neki mislili. Držimo pak, da putem ove zadruge esportirano mlijeko, donaša cijeloj Buzeštini na godinu okolo 500.000 L (pol milijuna lira). Sigurno će nam svaki priznati, da u takvim godinama nije to malenkost, to bi morali znati osobito svi trgovci u Buzetu i na buzeštini; jer skoro sav taj novac ide u njihove trgovine, za nakup potrebnih gospodarskih stvari. Preko i usprkost svega toga — govori se svuda i svagdje, da su ti isti trgovci — najljući neprijatelji ove zadruge te da su oni poduzimali, a valjda poduzimlju korake — na raznim mjestima i kod raznih osoba, da se ta zadruga, što prije upropasti.

Čudno, ali bit će tomu tako samo zato, …e ima zadruga u svojim pravilima i točka, da može nabavljati za svoje članove …e gospodarske potrebštine. Znamo, da je …ta u prošloj godini nabavljala nekoje …vari u prvom redu kukuruz, a što je glavno …davala ga svojim članovima po vrlo …skoj cijeni, što naravno nije bilo po …olji nekojih trgovaca. Velimo samo nekojih, jer su drugi imali uvijek od zadruge samo koristi, a nikakve posredne ili …posredne štete. Zato bi bila njihova dužnost, da tu zadrugu podupiru, da se usavrši i tako djeluje u neizmjernu korist, općenito …a gospodarstva cijeloga kraja.

Uslijed gori navedenih okolnosti mi bi …i — preporučili zadruzi, kad i onako se time više ne bavi, da se uopće odreče nabavljanja živežnih potrebština, nebi li na ovaj način i svi trgovci konačno uvidili, da je opstoj i napredak ove zadruge od velike važnosti i za njihove trgovine, te bi joj radi toga i oni priskočili na pomoć, da dodje do cilja kojega si je postavila, t. j. da koristi na gospodarskom polju, a osobito oko podignuća govedarstva i mljekarstva i tako posredno za podignuće svega našeg gospodarstva.

Drugo možda važno i glavno pitanje je naravno — uprava Zadruge. Ako su na čelu i u upravi ljudi vrijedni i trijezni gospodari, koji su kadri podnesti svaku žrtvu, za dobrobit i napredak zadruge — zadruga će sigurno uspjevati i napredovati. Dočim, ako su na tom mjestu osobe kojima je zadruga kako se ono kaže — «deveta briga» i koji ili iz neznanja ili iz zlobe, a osobito iz nemarnosti, zanemare poslove i dužnosti zadruge, ista mora propadati i propasti. Mislimo, da je za nered koji gori spomenusmo krivo baš to, što smo tu spomenuli.

U koliko je ova naša pomisao upravičena, valjda ćemo ipak doznati na glavnoj skupštini.

No bilo što mu drago i dogodilo se, što mu drago mi smatramo ovom prigodom potrebnim, da upozorimo sve članove ove naše mljekarne, da se u buduće više zauzmu za tu svoju zadrugu i nastoje da ide sve u redu te eventualno prepreče svaku stvar, koja bi mogla škoditi zadruzi u pravo vrijeme i na pravom mjestu t. j. na redovitoj glavnoj skupštini.

Nekoliko članova iz Krasa - Ćićarija

IZ OPATIJE.

Nova kurkomisija.

Ovih dana koštituirala se u našem lječilištu nova kurkomisija. Predsjednik je cav. Ugo Fosco. Ostali su članovi, osim dra Coporciclia više manje nepoznate ličnosti, ali sudeći po riječima «Vedette», ti su ljudi svi kao stvoreni da naše lječilište podignu na onu visinu, na kojoj još nije bilo. U svom govoru istakao je predsjednik Ugo Fosco, da on ne će govoriti u frazama, što su svi prisutni burno pozdravili. On govori samo o tekućoj upravi, za koju se nada, da će pod njegovim vodstvom biti dovedena u pravu kolotečinu. Što se pak tiče onih drugih velikih problema, mora da izjavi, da bi nova kurkomisija trebala da ima dar stvaranja čudesa, da te probleme valjano riješi i sanira. Nažalost nova kurkomisija nema tog nebeskog dara, ona ne može da čini čudesa. Čudo bi mogla da učini jedino nacionalna vlada u Rimu. Ona bi jedina mogla da izvede krupno djelo spasavanja naših vrlo poremećenih financijalnih prilika, i ako to ne učini, sva će naša dobra volja rekao je predsjednik Ugo Fosco, ostati bezuspješna, i ova će krasna Riviera biti bez milosti osudjena da propade.

Novi predsjednik zaključio je nato svoj govor s uskilkom: Eja, eja - alala!

IZ SOČERGE.

Jedno zagonetno umorstvo.

Javljamo vam se sa par riječi, ali ne sa veselim vijestima. Želimo samo za ovaj put javiti žalosno i sramotno ubojstvo na cesti, gdje plati svojim mladim životom kovač Vadnjal iz Gradina kod Oprtlja. Ovaj se 13. ov. mjes. otputi vozom drva u Kopar da ih proda, a s njim je išao njegov mještanin Josip Pavlić. Zajedno se i vratiše vozom. Dodjoše oko 9. na večer do blizu Trebeše, ali tu ih snadje zlo. Kovač, budué je tu bio put strm, skoči iz voza, da ga zavora; kadli najednom (tako pripovijeda sada Pavlić) skoče ispod ceste dva nepoznanca, koji odapeše dva revolverska hica u hrbat Kovaču. Oba hica ga pogodiše, to pade mrtav. Samo toliko je mogao reći svomu suputniku: «Uzmi mojih sto lira, da mi ih ne otmu.» «Na hitac, dalje veli Pavlić, skočih oda sna na vozu, pa napadači hitro izginuše, a da ni kušali nisu išta oteti ili ukrasti». Spomenuti ćemo i to, da je pred Kovačevim vozom išao jedan voz, a iza njega drugi, dašto u nekom razmaku. Zašto su utekli lopovi, i zašto ni ne kušaše napadanoga okrasti, — to je za sada zagonetka.

Mrtvog Kovača odnesošo u Trebeše, da bude pokopan, ali prije stigne komisija iz Kopra i Buzeta da razvidi stvar. Medjutim bi priveden u zatvor njegov suputnik i mještanin Pavlić.

Nesretnom Kovaču bi jedva 25 godina. Ostavlja prežalosnu udovicu. — Mi samo uzdišemo: Kamo smo došli! Kakova su ovo vremena!

IZ PRAČANE KOD SOVINJAKA.

Velika suša i gospodarstvo.

Za pero smo slabih ruku, jer s jedne strane nismo izškolani, a s druge nam vrijeme ne dopušta perom se baviti. Moramo mnogo da radimo motikom, kosom i ostalim našim seljačkim orudjem, pa nam ne dostaje vremena da vam se češće javljamo.

Svu našu snagu i sav trud ulažemo u naša polja, a da bi nam se to barem isplatilo. Tužili smo se lanjske godine na neuspjeh ljetine. No ipak smo nekako bili prošlo zime isplivali premda smo do grla zaduženi. Ali kako ćemo ove zime, to je teško pitanje. Ovogodišnja će ljetina biti opet slaba.

Lanjske smo godine barem za sjeme priredili fažola i kukuruza, a isto tako i krumpira ali ove godine nije nade. Osobito je slabo za fažol, jer ga nije ni za sjeme. Kad bi došla odmah kiša još bi se u neko-

jim krajevima dobilo kukuruza za sjeme i štogod više, ali kiše nema, pa ćemo izgubiti sve, jer je kod nas zemlja tanka i vrlo kamenita.

Ove nam je godine grožđje vrlo dobro urodilo i do sada lijepo napredovalo, ali ako suša bude još dugo trajala uništit će nam i grožđje, a to je naše najveće uporište. Čime ćemo se onda pomoći, kako ćemo se prehraniti? Što će od nas biti iduće zime?

Govorilo se da se imaju i kod nas otvoriti nekoje javne radnje, pa da će se zaposliti mnogi seljaci, da nešto zasluže. No, do sada se još ništa ne vidi. Rada još nema a prema tome ni zasluške. I to je slabo.

Još jedno zlo: Ove godine se je kod nas malo tko svilogojstvom bavio. U čitavoj općini čini mi se da su svilce gojili dvojica ili trojica, jer se je ljudstvo bojalo, da će se dogoditi kao što se je dogodilo lani s vodnjanskom koperativom, koja nas je baš čvrsto bila opekla, da ne ćemo nikada zaboraviti. — I tako je uz ostale nevolje i to jedna više.

Gospodar.

IZ BUZETA.

Sajam i sajmište. - Velika suša.

Naš zadnji marvinski sajam, što se drži svakog trećeg četvrtka u mjesecu, ispao je vrlo loše. Goveda je bilo dovedeno vrlo malo. Nije ni čudo. Ta vlada silna vrućina, da trpe ljudi i goveda. Pa kako da stoje naša goveda više sati pod ovim ljetnim žarkim suncem! A na sajmištu nema hlada ni drveća. Pa neka se tu zasadi veliko granato drveće, koje bi nas ljeti branilo od sunca, a zimi od bure.

Suša traje i dalje. Gledamo i gledamo to vedro nebo, sve u želji da spazimo koji oblačić. - Gledamo uzalud. Neće pa neće kiša; a sve u polju gine i pogiba. Jadni mi. Prošle srijede na večer se nebo naoblačilo, na zapadu je bliskalo, sijevalo, pa držasmo, da će kiša i do nas. - Opet se nebo razvedrilo, ali ipak držimo, kiša nije daleko. Neka dodje što prije. Mi ju čekamo kao spasitelja.

IZ LOVRANSKE DRAGE.

Gospodarstvo i dva zla: suša i moda.

Rijetko se kada ili bolje reći nikada, javi koji iz ovih krajeva, u našoj nam tako «Istarskoj riječi». Biti će valjda da nema zato dobre volje? Ili je svima ko bubregu u loju? Kako mi se čini, biti će, da je svima kao i meni teže pero neg motika, a list papira dulji nego i najdulja njiva.

Hoću da vam opišem naš život. U proljeće nas je danomice bila studena i kiša, te su usjevi (krumpar, fažol itd.) kasno iznikli. A sada nas je na jednom pritisla suša, te nam je sve u cvijetu propalo. Još nam je jedina nada u lozi. Dodje li još kakva tuča (grad), kako se to često iza suše dešava, onda će biti godina sto puta gora od lanjske. Novaca nema gdje da se zasluži, niti za lijek. Još smo bili prije rata započeli dogradjivati mali komadić ceste do pred kuće. (cesta nam vodi u selo, ali ne do kuća, krivnja je bila na našim starim poglavarima) ali nam je to na žalost zapriječio nesretni rat. Pošto smo bili doznali, da je vlada dala oveću svotu novaca za popravak cesta i da se narod spasi od gladi, zamolili smo bili i mi našeg g. potestata, da nam se napravi taj komadić ceste pa da narod zasluži za koru kruha. To nam bijaše odobreno napravljen je već i proračun, ali rad stoji na mrtvoj točki.

Kako vidite bijeda nam kuca na vrata a naša mladež toga ne osjeća, već se kicoši u nesretnoj modi. U tome osobito predjače naše djevojčice. Za svaki sajam, treba nova svilena odijela, cipelice od zmijine kože, kutiju praška «cipria» i mnogo sličnih ludorija. I tako kada ih vidiš, da klikneš: «Ele, pravih mumija». Odijela se šiju po modi: Bez rukava, prsa gola dugačka iznad koljena. Tako da se često vidi što se i ne bi smjelo vidjeti. A ta vam nesretna odijela traju puna četiri dana. Prvi se dan ide s njim na sajam, gdje se ponešto zamaže na plesu i sličnim zgodama, te za takove zgode nije više. A onda se u njem drugi dan nesi mlijeko u grad. Treći se dan, u njem nosi gnoj na hrbtu, te se do konca zamaže i rastrga, pa se metne u kut. A četvrti se dan njime briše pod.

Pošto već više godina hara po gradovima neka zarazna bolest odpadanje kose, to jest na ludim ženskim glavama, to se ona sada naglo širi i u naše seljačke kuće. Od Djurdjeva ovamo nema tjedna, a da kod nas nije i po više žrtava. Neće proći dugo i pitati će susjed susjeda, gdje vam je žena? Sve je žensko ošišano ko muško.

Mili Bože što će ovo biti? Već nam misle žene gaće nositi.

H. K. Hrasnica.

Razno

Nobileva polarna ekspedicija. - Prošlog se tjedna nije na dalekom sjeveru dogodilo ništa izvanredna. «Krasin» se je s nadjenim grupama Mariani i Viglieri vratio u Kings Bay. Talijani su prekrcani na talijansku ladju «Città di Milano». Pružena im je prva pomoć, koja je bila naročito potrebna Cecioniju i Marianiju. Mariani se je morao podvrći operaciji, pa mu je odrezana jedna noga. Nobile je vrlo sedačno dočekao svoje nesretne drugove. On je još bolestan u krevetu pa se liječi i počiva. Svi članovi ekspedicije koji su sada spaseni, već su se dali na put za Italiju. To je naredila talijanska vlada. Oni putuju u jednom posebnom rezerviranom vagonu. Vlada je naredila da ni general Nobile ni drugi članovi ekspedicije ne smiju davati nikome nikakve izjave o toku nesreće. «Krasin» je od zadnjeg puta nešto oštećen, pa se je povukao u jednu norvešku luku da se popravlja. Rad oko «Krasina» trajati će više dana, a onda će se Rusi uputiti opet u led da traže grupu Alessandrini, koja je sa balonom isčezla bez traga. I o Amundsena. Ni o njima ni o Amundsenu još se ništa nezna i ako ih nekoji švedski aeroplani pomno traže. Nobile je predložio zapovjedniku ruske ekspedicije Samojloviću, da bi i on s njime otišao prama sjeveru tražiti nastradale, ali je Samojlović izjavio da je to nemoguće. Nekoji aeroplani traže truplo poginulog švedskog naučenjaka Malmgreena, koji je bio sa grupom Mariano, ali su sva traženja do sada uzaludna. Američka je vlada pozvala junačke Ruse Samojlovića i Čuhnovskoga neka dodju u Ameriku, gdje će biti gosti vlade. Čičerin, ruski komesar za vanjske poslove, odgovorio je američkoj vladi, da će Samojlović i Čuhnovski doći u Ameriku čim svrše ekspediciju. U Americi će im spremiti svečan doček.

Bitke u Tripolitaniji. I a kako je pred nekoliko mjeseca talijanska vojska okupirala zemljište do stepenih oaza 29. paralela nije bilo nikakvih napadaja sa strane urodjenika osim pokušaja nekojih izbjeglih buntovnika da poberu ječam koji su bili posijali a koji se nalazi u predjelu talijanskih trupa. Jedan takav pokušaj da predru u predjel saharske talijanske vojske bio je dne 4. ovog mjeseca kod Gife, ali su buntovnici bili odbijeni i ostavili na bojištu 11 mrtvih, nekoliko pušaka i drugog materijala. Veću pak važnost zauzele su ratne operacije u području Misde. Već su duže vremena nomadske skupine pokazivale svoje neprijateljsko držanje i proti onima, koji su se mirno podvrgli talijanskoj vlasti. Takva jedna skupina je dne 30. juna navalila na devama na Chormet Bu Garra, ali je bila odbijena od samih neregularnih trupa. Iz Misde je uto došla četa eritrejskih vojnika i došla u dodir sa zadnjim dijelovima pobunjenika nanivši im velike gubitke, dočim je ta četa imala 4 mrtva askera i 10 ranjenih. U noći 12. jula pobunjenici su se opet približili Chormet Bu Garri. Odmah se zametnula žestoka bitka sa libijskim bataljonom. Došle su na pomoć i druge jedinice, koje su okružile pobunjenike i prisilile ih na bijeg. Pobunjenici imaju 100 mrtvih, a sa talijanske strane je 50 mrtvih i 50 ranjenih. Dva oficira su lakše, a dva teže ranjena. Talijanska iregularna skupina je zatim na konjima obišla okolo Gible da navali na pobunjenike. Ova skupina je 15. ov. mj. došla u oazu Geriat, gdje je i ostala. Znamenitiji poglavari Gible došli su da se podvrgnu i ponudili svoje naoružane ljude.

Nije nikakvo čudo da se u predjelu Gible, koja je već toliko vremena okupirana, nalaze grupe pobunjenika. To se tumači time, što je tamošnje najjače pleme Saša nomadsko, t. j. nema postojanog mjesta već se od vremena do vremena seli, pa vlasti ne mogu voditi kontrolu nad njime. Osim toga su u tom predjelu dva poglavara plemena, koji su protivni vlastima, a imaju upliv i medju onima, koji su se podvrgli. Talijanski guverner u Tripolitaniji De Bono kao dobar afrički vojnik dobro je shvatio položaj ovih plemena i zato i uzeo taktiku, da se imaju podvrgnuti ili će biti napadnuti. Stanje ovih zadnjih dana potpuno je opravdalo njegovo naziranje. Ne može se reći, da je sada svršilo napadanje pobunjenika, jer pješčani predjeli pred Saharom nisu mirni krajevi. Svakako je zauzeće Gerjata od velike važnosti za uredjenje daljnjega držanja prama pobunjenicima.

Nezadovoljstvo radnika u Japanu. Japanska vlada je u posljednje vrijeme ozbiljno uznemirena nad svo većim nezadovoljstvom medju japanskim radništvom i siromašnijim seljaštvom. Jedva ona jedan štrajk uguši, a već se javlja drugi. Osobito gibanje opaža se medju tekstilnim radnicima. Koliko se vlasti boje ovoga radničkog gibanja najbolje se vidi po progonima, koji su u poslednje vrijeme upereni protiv strukovnih unija. Brojni unijaši strpani su bez ikakovog valjanog razloga u zatvore, a Radnička Seljačka Stranka, Japansko Radničko Vijeće i Savez Mladih Proletera su vladinom odlukom raspušteni.

Promijena prezimena

Prussich u Prussi
Pucar u Pozzari
Puch u Pucchio
Puchar u Pucari
Pucich u Pucci
Puhalj u Pocali
Puhar u Pocari
Puher u Pocheri
Pujaz, Pujas u Puia

Petorlep, Petorlip, Petorhljeb u Petocelli
Pelanich u Pelani
Pulich u Pulli
Pullich u Pulli
Parich u Pari
Pus u Pussi
Pusak u Possa
Pasar u Posari
Paschiassich u Pochiassi
Pussig u Pussini
Pecker u Puschi
Puspan u Posapian
Postrarež u Postiani
Putinja u Putigna
Pazzer u Pozzari
Paz u Pussi
Pazer u Pozzari
Pacior u Pacori
Pacich u Paci
Paclič u Palli
Pacor u Pacori
Paccovich u Pacconi
Pagliar u Pagliaro
Pahor u Pacori
Paich u Pacchi
Paicovich u Pacconi
Paitler u Paglieri
Pallavernich u Pallaverni
Palcich u Palcini
Palich u Pali
Palisca Zich u Palisca-Zini
Paluza u Paluzza
Pamich u Pami
Panzner u Panzini
Paoletich u Paoletti
Paolich i Paulich u Paoli
Papez, Papich u Papi
Papusek u Papussi
Patavich u Patavini
Paretich u Pareti
Parich u Pari
Paronich u Paroni
Pasman u Passamano
Pastorich u Pastori
Patisak u Patissa
Pauletich u Paoleti
Paulicevich u Pauli
Paulich u Pauli
Paulinich u Paulini
Paurlissich, Paulisich u Pauli
Paulevich u Paoli
Paulusch u Paulussi
Paus u Paussi
Pausich, Pausig u Pavesi
Pavacich u Pavazzi
Pavatich u Pavatti
Pavellich u Pavelli
Pavessich u Pavessi
Pavich u Pavi
Pavencich u Pavini
Pavisich u Pavissi
Pavletich u Paoletti
Pavlic u Pauli
Pavsich u Pivesi
Pawlik u Paoli
Peca u Pezza
Pecaz u Pezza
Pecarich u Pecchiari
Pecar u Pecchiari
Pecchiaric u Pecchiari
Pechissich u Pecchini
Pelikan u Pellicano
Perz u Pelzi
Penko u Penco
Per u Peri
Peraich u Peracchi
Peranovich u Perano
Perar u Perari
Peras u Perasso
Perat u Peratti
Percat u Percati
Percavaz u Perchiani
Percich u Persi
Percol u Pergoli
Percovich u Percuzzi
Perdez u Perdessi
Perenich u Pereni
Perhat u Percatti
Perich u Peri
Perisich u Perisi
Perkan i Perkauz u Percossi
Perko u Perco
Pernar, Pernat u Perna
Pernich u Pernici
Persel u Perselli
Persich u Persi
Persich-Lovranaz u Persi-Laurana
Persielas u Persiglia
Persurich u Pressori
Pertich u Perti
Pertot u Pertotti
Perucich u Peruzzi
Perz u Persi
Perzan u Persano
Pesancich u Pesanti
Peschitz u Pesci
Pettarcich u Pettaro
Petech u Gallo
Peter u Petri
Petersich u Petressi
Petessich u Petessi

Petranich u Petrani
Petrettich u Petretti
Petrich u Petri
Petrinich u Petrini
Petrinich-Jelencich u Petrini-Gelci
Petrovich u Petroni
Petrucich u Petrucci
Petz u Pezzi
Pezzulich u Pezzoli
Philipp u Filippi
Pegiarich u Paggiari
Pagiuch u Pagliucco
Pajalich u Pagliari
Paliuchin Pagliacco
Parcurich u Parcori
Pasaric u Passariti
Pasqualich u Pasquali
Petrincich u Petrini
Pavlovec u Paolocci
Pecaiz u Peccari
Pecenca, Pecenco, Pecenica u Peci
Pegan u Pegani
Pelos u Pelosi
Peloza u Pelose
Pircich u Piericcini
Percusin u Percussi
Perconig u Perconi
Perisich u Perissini
Perivancich u Perissani
Perosich u Perosi
Perovich u Peroni
Perusich u Perusi
Petrac u Petrazza
Petressich u Petressi
Petrinich u Petrini
Petrinja u Petrinia
Picak u Piccio
Picolich, Piccolich u Piccoli
Piletich ili Pilepich u Pilepi
Pilipich u Filippi
Pinzent u Pinzetti
Pirovich u Pironi
Pissarich u Pissari
Piuch u Piuca
Plahuta u Placotta
Planisek u Planisani
Plank u Planco
Plazzer ili Platzer u Piazzi
Plesivac u Plessivacco
Plessich u Plessi
Plissich u Plissi
Pocech u Pocecco
Podlipec u Polizzi
Pogliach u Pogliaco
Poglinch u Poglinghi
Policek u Pelizzi
Poljak u Polacco
Pomasan, Pomazan u Tomasani
Ponikvar u Ponicchiari
Prasel u Praselli
Pravdizza u Bravuzzo
Precali-Medi
Precelj u Preghelli
Prelesnig u Prellini
Prelog u Prello
Princ ili Prinz u Princi
Prosec u Prossi
Pucer ili Pucar u Pozzari
Purkeli u Percelli.

Poslano*)

IZJAVA.

Potpisana Marija Mamilović iz Jelovica broj 21 zahm i opozivljem uvrede, koje sam izrekla protiv Ani Peropat iz Jelovica broj 38.

Podgrad, 18. julija 1928.

Marija Mamilović.

*) Uredništvo odgovara samo u toliko koliko zakon zahtjeva

Izdavač, direktor i odgovorni urednik: IVAN STARI
Tisak: TISKARA „EDINOST" U TRSTU.

KURJE OČI
(kale)
liječi brzo i uspješno mast

Farmacia Sponza
TRST - Via Tor S. Piero 10 - TRST
Čuvajte se patvorina!
Mast Rya možete dobiti u svim ljekarnama uz sniženu cijenu od 3 lire.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA
Telefon: 5-18 Podružnica u TRSTU: Via XXX Ottobre, 11 Telefon: 5-18
CENTRALA U LJUBLJANI. Dionička glavnica i pričuva: **60.000.000 dinara.**
PODRUŽNICE: Brežice, Celje, Črnomelj, GORICA, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Novomesto, Ptuj, Rakek, Sarajevo, Slovenjgradec, Split, Šibenik, sezonska ekspositura Rogaška Slatina.

Bavi se svim bankovnim poslovima. Prima uloške na uložne knjižice te ih ukamaćuje sa 4 %, a uloške na tekuće račune i na otkaz vezane uloške najugodnije uz dogovor. Izvršuje burzne naloge i daje u najam sigurnosne kutije (SAFES).
Blagajna je otvorena od 9 - 12, i od 14 - 16 sati